

Dolnośląski Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy nr13

Dla Niewidomych i Słabowidzących we Wrocławiu

Im. Marii Grzegorzewskiej

ZAJĘCIA MUZYCZNO – TEATRALNE

Program własny

Grażyna Zielińska- Boszkiewicz

WROCLAW 2018

Spis treści

Wstęp

Charakterystyka programu

Cele programu

Metody i formy pracy

Ewaluacja programu

Zakładane rezultaty

Propozycje treści programowych

Bibliografia

Aneks

Scenariusze zajęć

WSTĘP

Program zajęć pozalekcyjnych jest wynikiem moim długoletnim prowadzeniu w internacie kółka teatralno- muzycznego. Wystawianiem corocznych „Jasełek” w naszym Ośrodku,

oraz występami poza nim.

W ramach zajęć uczniowie mogą rozwijać swoje zamiłowania do śpiewu i zainteresowania teatrem.

Decydując się na tę formę zajęć wzięłam pod uwagę własne możliwości i zainteresowania,

zainteresowania wychowanków ,specyfikę naszego Ośrodka oraz możliwości naszych uczniów.

Udział w kole ma charakter dobrowolny .Odbývają się raz w tygodniu po jednej godzinie.

Teatr i muzyka mogą stać się bardzo ważnym czynnikiem wspomagającym rozwój. Wzbogacają zasób słownictwa, ułatwiają kontakty rówieśnicze, uaktywniają fantazję i wyobraźnię, marzenia i zainteresowania. Zabawa w aktorów ,piosenkarzy podnosi chęć działania , prowadzi do akceptacji w grupie. Zajęcia muzyczno-teatralne są przede wszystkim ciekawą formą spędzania wolnego czasu .Powodują oderwanie od ekranu komputerowego ,co sprzyja nawiązywaniu prawdziwych , autentycznych relacji rówieśniczych, ułatwia integrację grupy i wprowadza prawidłowe stosunki, relacje między wychowankami.

Tego typu zajęcia ,dobrane zgodnie z preferencjami uczniów , mają pozytywny wpływ na sferę wychowawczą , co ma szczególne znaczenie w naszej placówce.

Granie roli scenicznej umożliwia młodzieży przeżycie cudzych doznań i uczuć ,spojrzenie na świat ze stanowiska innych osób , a przez to wzbogacanie własnej osobowości i przewycięzanie własnych niedostatków.

Wychowankowie , realizując powierzone zadania, uczą się odpowiedzialności za siebie i za wszystkich kolegów biorących udział w przedstawieniu. Pracują nad swoim charakterem, kształtują umiejętność samodyscypliny i skupienia uwagi , ćwiczą pamięć dzięki uczeniu się tekstów.

CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU

Zajęcia teatralno – muzyczne prowadzę w naszym internacie od wielu lat, praktycznie od początku zatrudnienia się w naszym Ośrodku.

Od około sześciu lat prowadzę je wspólnie z pedagog szkolną Anną Rubin .

Występowaliśmy na imprezach Ośrodkowych takich jak : Jasełka , zakończenie roku szkolnego, pożegnanie maturzystów , prezentujemy się również poza szkołą np. zaprzyjaźnionym gimnazjum oraz na festiwalu „Razem przez sztukę”

W Dąbrowie Górniczej gdzie zdobyliśmy 3 miejsce.

Pomysł programu narodził się w wyniku kilkuletnich doświadczeń własnych w zakresie prowadzonych zajęć kółka teatralnego , a zwłaszcza pozytywnych efektów działań mających na celu integrację wychowanków utalentowanych i tych chętnych do pracy twórczej , choć może mniej uzdolnionych w tej dziedzinie , albowiem kształcić swą wyobraźnię może każdy.

Program koła teatralno – muzycznego powstał ,aby umożliwić harmonijny rozwój estetycznych potrzeb ucznia niewidomego ,słabowidzącego oraz niepełnosprawnego intelektualnie.

Działalność muzyczna to ulubiony sposób młodzieży niewidomych i niedowidzących. Z kolei , intuicyjne zachowania naśladowcze uzewnętrzniają przeżywane emocje , nabierając celowego i zorganizowanego charakteru.

Łącząc te dwa elementy tworzymy muzykę i teatr , który daje możliwość wyeksponowania i rozwoju twórczych możliwości ucznia z dysfunkcją wzroku.

Już sam fakt , że uczniowie mogą się uczyć ,tworzyć i prezentować przed szerszym audytorium efekty swej pracy sprawia , że niepełnosprawni artyści czują się dowartościowani ,ważni dla innych , a przede wszystkim realizują swoje marzenia . Mając na uwadze potrzeby naszych wychowanków postanowiłam kontynuować zajęcia teatralno- muzyczne w naszym Ośrodku.

CELE PROGRAMU

Uczestnictwo w zajęciach muzyczno – teatralnych prowadzi do rozwijania różnych sfer osobowości .Istotą zajęć jest pobudzanie ekspresji własnej uczestników zajęć, związanej z uruchamianiem ich potencjału twórczego.

CELE OGÓLNE:

- Wspomaganie rozwoju młodzieży przebywającej w Ośrodku ,dokonywanie w niej pozytywnych zmian.
- Przygotowanie do aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym placówki
- Stymulowanie aktywności poprzez wzmacnianie poczucia własnej wartości
- Podwyższenie samooceny ,dawanie możliwości przeżywania sukcesu

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Kształtowanie umiejętności efektywnego współdziałania w zespole i pracy koła muzyczno- teatralnego
- Nabywanie umiejętności skutecznego radzenia sobie w różnych sytuacjach stresogennych (występ publiczny)
- Umożliwianie uczniom rozwijania zainteresowań oraz rozwoju kulturalnego
- Promocja szkoły w środowisku lokalnym i nie tylko
- Pobudzanie uczniów do działań rozwijających zdolności muzyczne i aktorskie
- Ćwiczenia sprawności właściwej wymowy
- Rozwijanie umiejętności prezentacji na scenie i wyrażania uczuć i stanów emocjonalnych poprzez gesty , ruch mowę ciała i mimikę
- Przygotowywanie inscenizacji na uroczystości szkolne ,wykonywanie scenografii, dobór kostiumów
- Rozwijanie osobowości uczniów ,wyzwalanie w wychowankach możliwości kreatywnych
- Kształtowanie umiejętności koncentracji ,pamięci i uwagi
- Rozwijanie poczucia rytmu
- Wzbogacanie słownictwa biernego i czynnego
- Niwelowanie oporów przed publicznym występem
- Stwarzanie możliwości poznania siebie , okazywanie pozytywnych emocji oraz panowania nad negatywnymi zachowaniami
- Kształtowanie postawy aktywnego spędzania czasu i nawiązania serdecznych i kulturalnych kontaktów rówieśniczych
- Doskonalenie pamięci potrzebnej do opanowania tekstów ról oraz tekstów piosenek w przygotowanych przedstawieniach.

CELE REWALIDACYJNE:

- Stymulacja wielozmysłowa
- Umożliwienie wychowankom poznania samego siebie i swoich możliwości
- Kształcenie koncentracji uwagi
- Dostarczanie radości ze wspólnego śpiewania i muzykowania, a także pozytywnych przeżyć związanych z występami oraz możliwością wykazania się własnymi umiejętnościami
- Wdrażanie wychowanków do aktywności artystycznej i kulturalnego wykorzystania wolnego czasu
- Kształcenie głosu i umiejętności posługiwania się nim
- Ćwiczenia koordynacji ruchowej, słuchowo – ruchowej i wzrokowo-ruchowej
- Doskonalenie orientacji w małej i dużej przestrzeni
- Wyciszanie uczniów nadpobudliwych
- Rozwijanie pamięci, myślenia, wyobraźni

METODY I FORMY PRACY:

METODY PRACY

- metoda ekspresyjna /odgrywanie ról-wyrażanie uczuć ,emocji/
- metody aktywizujące /przeżywanie treści i wartości/
- metody podające / objaśnienie ,opis /
- metody praktyczne / przygotowywanie przedstawień z kalendarza imprez/
- metoda problemowa /odkrywanie nowych wiadomości podczas rozwiązywania problemów

FORMY PRACY

- praca w grupach
- praca indywidualna
- udział w konkursach muzycznych
- śpiew solowy i grupowy

- dbałość o właściwą oprawę muzyczną podczas uroczystości szkolnych
- praca z tekstem

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- gitara
- instrumenty perkusyjne
- komputer
- drukarka
- sprzęt audio
- podręczniki i książki pomocnicze

EWALUACJA PROGRAMU:

Ewaluacja programu to oglądanie nagranych występów, wspólne rozmowy , dyskusje , podsumowania i próby oceny występów . Doskonałą oceną są opinie nauczycieli i wychowawców oraz wszystkich widzów przedstawień. Najczęściej oceny są bardzo pochlebne, co umożliwia doznanie poczucia sukcesu i mobilizuje do kolejnego wysiłku i pracy. Inną formą ewaluacji są publikacje na stronie internetowej placówki.

ZAKŁADANE REZULTATY:

- przygotowanie do aktywnego uczestnictwa w społecznym życiu kulturalnym
- umiejętność śpiewania przyswojonych pieśni i piosenek
- umiejętność muzykowania w zespole
- sprawne organizowanie prób i innych zajęć /występy, popisy, inscenizacja/
- zwiększenie odpowiedzialności za osiągnięcia swoje i całego zespołu
- poprawna wymowa ,interpretacja tekstów piosenek ,przedstawień ,wierszy
- zaśpiewanie w grupie z poprawną dykcją , czystą intonacją i prawidłową artykulacją utworów nauczanych na próbach
- pokonywanie tremy oraz prezentowanie swoich umiejętności
- szybkie zapamiętywanie nie tylko krótkich tekstów
- śpiew solowy i grupowy

PROPOZYCJE TREŚCI PROGRAMOWYCH

<i>Termin</i>	<i>Tematyka</i>	<i>Sposoby realizacji</i>
Październik	Śpiewanie piosenek do akompaniamentu gitary Ćwiczenia głosowe	Wykonywanie znanych wcześniej piosenek do akompaniamentu gitary Gimnastyka buzi i języka: - rozciąganie policzków - liczenie zębów językiem - oblizywanie się - krążenie językiem przed zębami - sięganie językiem do brody i nosa
Listopad	Słuchanie piosenek , Utworów instrumentalnych Zabawy muzyczne Ćwiczenia parateatralne	- słuchanie piosenek o charakterystyce niepodległościowej - zabawy muzyczne - ćwiczenia rytmiczne - zabawy oparte na grze wyobraźni i skojarzeń : „ gorący kartofel” , „ kostka lodu” , ltp.
Grudzień	Usprawnianie koordynacji Wzrokowo- słuchowej- ruchowej - rozwijanie dużej motoryki	Swobodny ruch przy muzyce oraz do piosenek „kulig” , „ dzwonią dzwonki” Inscenizowanie ruchem treści piosenek Przygotowanie programu artystycznego z okazji „Jasełek ” w naszym Ośrodku.

Styczeń	<p>Kształtowanie samorządnej aktywności</p> <p>Wyrażanie własnych potrzeb i emocji Relaks i odreagowanie stresu</p>	<p>Samodzielne wybieranie repertuaru do konkursu na świąteczną piosenkę / również kolędy/</p> <p>Ćwiczenia relaksacyjne „słuchanie ciszy” „ wyłapywanie dźwięków z otoczenia”</p>
Luty	<p>Przygotowywanie przedstawień artystycznych</p> <p>Zapoznanie z treścią piosenek utrwalanie</p>	<p>Ćwiczenia w zapamiętywaniu tekstu</p> <p>Różnorodna działalność ruchowa, muzyczna, umysłowa.</p>
Marzec	<p>Prezentacja przygotowanych występów Udział w imprezie okolicznościowej z okazji „Dnia Kobiet”</p>	<p>Występy artystyczne</p> <ul style="list-style-type: none"> - nauka odwagi występując przed publicznością - współpraca w grupie -kształtowanie wiary we własne możliwości -integrowanie się ze środowiskiem społecznym
Kwiecień	<p>Przygotowanie repertuaru z okazji zakończenia szkoły Pożegnanie maturzystów</p>	<p>Wybór odpowiedniego repertuaru Przydzielenie ról Próby mikrofonowe z podkładem muzycznym oraz przy akompaniamencie gitary i harmonijki ustnej, wykorzystanie instrumentów perkusyjnych</p>

Maj	<p>Aktywność wychowanka samodzielne, pamięciowe opanowanie piosenek, ćwiczenia, zabawy</p>	<p>Słuchanie muzyki z płyt, komputera</p> <p>Ćwiczenia oddechowe :</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdmuchiwanie świeczki - zdmuchiwanie ze stołu skrawków papieru <p>-ćwiczenia uwalniające napięcie emocjonalne , budowanie zaufania np.: „razem głośniej”, Trzy emocje”</p>
Czerwiec	<p>Przygotowanie i uczestnictwo w imprezie okolicznościowej</p> <p>Słuchanie i tworzenie własnych propozycji twórczych</p>	<p>Uroczyste zakończenie roku szkolnego prezentowanie się podczas przedstawień okolicznościowych , występ wychowanków</p> <p>Utrwalanie imprezy za pomocą kamery</p>

Bibliografia:

1. Bernacka D. Od słowa do działania - Warszawa 2000
2. Pielasińska W. Ekspresja jej wartość i potrzeba – Warszawa 1995
3. Horbowski A. Edukacja kulturalna jako system działań społeczno- wychowawczych Rzeszów 2000
4. Jerzykowska Kalina, Teatrałki, czyli teatralne kawałki na różne szkolne okazje
5. Budowanie programu według Kreatora, Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, 2002
6. Kolędy i pastorałki – śpiewnik , drukarnia parafii św. Elżbiety Wrocław

ANEKS

Przykładowe scenariusze zajęć:

SCENARIUSZ NR 1

Temat: Ciemność – światło , misterium bożonarodzeniowe

CEL OGÓLNY : Udział w zajęciach twórczych

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- ćwiczenie pamięci werbalnej
- poszerzanie zasobu słownictwa
- ćwiczenie techniki czytania
- poprawa koncentracji uwagi

CELE REWALIDACYJNE:

- doskonalenie ogólnej koordynacji ruchowo-wzrokowo-słuchowej
- zwiększanie pewności siebie
- wzmacnianie wiary we własne możliwości
- rozwijanie zainteresowań i uzdolnień poprzez udział w zajęciach twórczych
- doskonalenie koncentracji uwagi
- redukcja napięcia emocjonalnego
- doskonalenie orientacji przestrzennej

METODY:

- słowna
- pokazu
- praktycznego działania

FORMY PRACY:

- indywidualna . zespołowa

POMOCE DYDAKTYCZNE: odpowiednie światło, świece, sprzęt audio z dobranym repertuarem, kostiumy sceniczne, tekst sztuki z podziałem na role

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Włączenie muzyki spokojnej, odprężającej przygotowującej do dalszego działania
2. Rozgrzewanie aparatu mowy
 - parszemy jak konie dla rozluźnienia mięśni
 - liczenie zębów językiem
 - język szeroki jak łopata (przy otwartych ustach)
 - język wąski (przy otwartych ustach)
 - krążenie językiem przed zębami
 - sięganie językiem do brody i nosa
3. Zapoznanie się ze scenariuszem przedstawienia z okazji Jasełek
4. Przydzielenie ról poszczególnym osobom: rola Mówcy I i II, siedmiu tzw. „tancerzy”
I tancerz – nadzieja, II tancerz – wiara, III tancerz – pokój, IV tancerz – wolność,
V tancerz – radość, VI tancerz – zaufanie, VII tancerz – miłość
7. Siedmiu „tancerzy” siedzących w kręgu na piętach, każdy z jedną świeczką
8. Swoją kwestię rozpoczyna pierwszy mówca a potem pozostali „aktorzy”
9. Zwrócenie uwagi na poprawną interpretację tekstu, odpowiednie modulowanie głosem (ciszej, głośniej).
10. Uwrażliwianie, uświadamianie własnych stanów emocjonalnych po interpretacji tekstu.
11. Na zakończenie - aktywizacja poprzez ruch przy poznanej wcześniej piosence „Psalm o wieździe” przy akompaniamencie gitary.

Prezentacja przedstawienia z okazji wigilii w naszym Ośrodku.

SCENARIUSZ NR 2

Temat : Dlaczego śpiewamy kolędy ?

CEL OGÓLNY : poznanie polskiej tradycji kolędowania, stymulowanie różnych form aktywności muzycznej.

CELE SZCZEGÓŁOWE :

- poznanie tradycji śpiewania kolęd
- rozumienie tekstu kolędy lub pastorałki
- kształcenie wrażliwości na piękno muzyki
- rozwijanie umiejętności wokalnych

CELE REWALIDACYJNE :

- wzmacnianie wiary we własne możliwości
- doskonalenie ogólnej koordynacji wzrokowo – słuchowej
- zwiększenie pewności siebie
- koncentrowanie uwagi na działaniu , które wykonuje
- komunikacja za pomocą dotyku
- wyciszenie i zrelaksowanie

METODY :

- słowna
- pokazu
- praktycznego działania

FORMY PRACY :

- indywidualna , zespołowa

POMOCE DYDAKTYCZNE : sprzęt audio , mikrofon, komputer , śpiewnik z kolędami i pastorałkami,

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Powitanie wychowanków w świetlicy internatowej.
2. Wprowadzenie do tematu zajęć – rozmowa na temat tradycji kolędowania

3. Przybliżenie historii kolędowania w Polsce , czyli śpiewania pieśni bożonarodzeniowych . Kolędowanie jest jedną z bożonarodzeniowych tradycji kultywowaną już w czasach średniowiecza. Polega na śpiewaniu, które opisują narodziny Chrystusa, a także mówią o znaczeniu tego wydarzenia dla ludzi. Niektóre kolędy , śpiewane do dziś , mają po kilkaset lat.
4. Wspólne śpiewanie kolęd , stwarzanie magicznej atmosfery. Zbiorowe śpiewanie jest czymś , co ludzi bardzo zbliża.
5. Śpiewanie pieśni ,które znamy , lubimy i dobrze nam się kojarzą , bo pamiętamy je z dzieciństwa , bo są ciepłe melodyjne i piękne.
6. Siedząc w kole przy choince zachęcanie do śpiewu indywidualnego , śpiewanie z pamięci lub z pomocą tekstu ze śpiewnika lub kareoke.
7. Odczuwanie szczególnej bliskości, radości ze spotkania.